

- I. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia **klasy 6** poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii. Wymagania wynikają z podstawy programowej i realizowanego w szkole programu nauczania. Obowiązują w roku szkolnym 2024-2025.
- II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów na lekcjach historii.
- III. Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z historii.
- IV. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

I. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii, wynikające z podstawy programowej i programu nauczania.

Wymagania ogólne

Chronologia historyczna:

1. Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.
3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.
4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych.
5. Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.

Analiza i interpretacja historyczna.

1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków.
2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
3. Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.
4. Objaśnianie związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
5. Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.

Tworzenie narracji historycznej.

1. Konstruowanie ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych.
2. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
4. Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji.

Wymagania szczegółowe

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen klasyfikacyjnych z historii
– klasyfikacja śródroczna (pierwsze półrocze)

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>Wielkie odkrycia geograficzne</p> <p>Zagadnienia Przyczyny odkryć geograficznych. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana.</p>	<p>zna datę: 1492; zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana</p>	<p>zna pojęcie: jedwabny szlak; wyjaśnia pochodzenie terminu Indianie; zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana</p>	<p>wymienia przyczyny odkryć geograficznych</p>	<p>rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych</p>	<p>porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian</p>
<p>Konsekwencje wielkich odkryć geograficznych</p> <p>Zagadnienia Plemiona zamieszkujące Amerykę w okresie prekolumbijskim. Podboje konkwistadorów. Skutki odkryć dla Europy i Nowego Świata.</p>	<p>rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku</p>	<p>wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych; wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców</p>	<p>opowiada o dokonaniach Inków i Azteków</p>	<p>rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych</p>	<p>omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy</p>
<p>Kultura odrodzenia we Włoszech</p> <p>Zagadnienia</p>	<p>rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek renesansu; wymienia</p>	<p>rozumie termin humanizm; wymienia najważniejsze dzieła</p>	<p>podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech</p>	<p>na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej</p>	<p>porównuje sztukę renesansu i średniowiecza; wskazuje</p>

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Narodziny nowych idei we Włoszech. Cechy renesansu. Mistrzowie odrodzenia.	najwybitniejszych twórców włoskiego renesansu; wskazuje na mapie Włochy	Michała Anioła, Leonarda da Vinci i Rafaela			podobieństwa między sztuką renesansu i starożytności
Humanizm w Europie i przewrót kopernikański Zagadnienia Upowszechnienie druku. Przewrót kopernikański. Erazm z Rotterdamu i jego poglądy.	wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); wymienia najważniejszych humanistów XVI wiecznej Europy	opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu	opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; omawia odkrycie Mikołaja Kopernika	rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika	analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi
Reformacja Zagadnienia Przyczyny reformacji. Sytuacja Kościoła katolickiego w	potrafi wskazać datę początku reformacji; zna dokonania Marcina Lutra; rozumie pojęcia: reformacja,	wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja;	wymienia przyczyny reformacji; przedstawia skutki reformacji; opisuje wojny religijne oraz ich skutki	dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; dostrzega różnorodność przyczyn	analizuje przyczyny wojen religijnych; wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Niemczech. Wystąpienie Marcina Lutra. Jan Kalwin i jego poglądy. Wojny religijne. Powstanie anglikanizmu.	anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; wskazuje na mapie państwa, w których doszło do reformacji	zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją; rozumie pojęcie tolerancji religijnej		reformacji i różny jej przebieg w zależności od państwa	
Reforma katolicka Zagadnienia Sobór w Trydencie i jego postanowienia. Działalność inkwizycji. Jezuici i ich działanie. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa.	wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; rozumie pojęcia: sobór, jezuita, kontrreformacja, reforma katolicka	zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego; przedstawia działalność sądów kościelnych i jezuitów	omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze	rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła	porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach
Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów Zagadnienia Wojny Polski z państwem moskiewskim.	wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; rozumie określenie: hołd pruski;	opisuje początek wojny z państwem moskiewskim; wyjaśnia okoliczności powstania floty na Bałtyku	wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; zna postanowienia traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku	wymienia i rozumie przyczyny wojen z państwem moskiewskim	omawia położenie międzynarodowe Polski za ostatnich Jagiellonów

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Likwidacja państwa zakonnego i powstanie Prus Książęcych. Włączenie Mazowsza do Korony. Powstanie floty bałtyckiej.	zna datę hołdu pruskiego				
Kształtowanie się demokracji szlacheckiej Zagadnienia Konstytucja nihil novi i jej znaczenie. Funkcjonowanie sejmu. Szlachta i jej państwo.	rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; określa wiek, w którym ukształtował się sejm	opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; opowiada o funkcjonowaniu sejmu; wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów	rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu; omawia znaczenie szlachty w państwie	potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce	porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy
Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów Zagadnienia Przyczyny zawarcia unii. Unia lubelska i jej postanowienia.	wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie; wskazuje na mapie	wymienia postanowienia unii lubelskiej	zna przyczyny zawarcia unii polsko- litewskiej; wymienia i rozumie skutki unii	rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów	porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
	Rzeczpospolitą Obojga Narodów				
Rzeczpospolita monarchią elekcyjną Zagadnienia Zasady wolnej elekcji. Wybór Henryka Walezego na króla Polski. Stefan Batory drugim królem elekcyjnym.	rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska; wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych	wyjaśnia zasady wolnej elekcji; wie, gdzie odbywały się wolne elekcje; omawia rządy dwóch pierwszych władców elekcyjnych	rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej; rozumie znaczenie propagandy w czasie wolnej elekcji	dostrzega wady i zalety elekcyjnego wyboru władcy	porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną
Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku Zagadnienia Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna. Polskie monety.	rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; pokazuje na mapie Gdańsk	wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała	analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki	rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty	potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Rzeczpospolita wielu narodów i religii Zagadnienia Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej. Lwów – miasto wielu religii.	wymienia narody zamieszkujące Rzeczpospolitą; wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; wymienia religie i wyznania XVIwiecznej Rzeczypospolitej	na przykładzie Lwowa omawia koegzystencję różnych narodów; rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu	wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej	omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej	porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie
„Złoty wiek” kultury polskiej Zagadnienia Język polski w piśmie. Polscy twórcy renesansowi. Zamość – renesansowe miasto idealne.	wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski; omawia renesansowy charakter Zamościa; rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej”	wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach	omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnienia druku na zmiany w polskiej kulturze; wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu	rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się określenia „miasto idealne”	porównuje renesans w Polsce i Europie
Monarchia absolutna	rozumie pojęcia: Król	wyjaśnia słowa	przedstawia cechy	rozumie i uzasadnia	porównuje demokrację

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>we Francji</p> <p>Zagadnienia</p> <p>Narodziny absolutyzmu.</p> <p>Ludwik XIV i jego rządu.</p> <p>Francja staje się mocarstwem.</p> <p>Wersal – siedziba Króla Słońce.</p>	<p>Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta;</p> <p>wie, kiedy panował Ludwik XIV</p>	<p>„Państwo to ja”;</p> <p>opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa</p>	<p>monarchii absolutnej</p>	<p>rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji;</p> <p>wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie</p>	<p>szlachecką z monarchią absolutną</p>
<p>Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej</p> <p>Zagadnienia</p> <p>Konflikt króla z Parlamentem.</p> <p>Wojna domowa.</p> <p>Anglia republiką.</p> <p>Wspaniała Rewolucja.</p> <p>Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój.</p>	<p>wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja, Deklaracja praw;</p> <p>zna postać Olivera Cromwella;</p> <p>wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji</p>	<p>wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi”</p>	<p>rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu</p>	<p>opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; charakteryzuje ustrój Wielkiej Brytanii</p>	<p>porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką</p>
<p>Początki panowania Wazów i wojny z Rosją</p>	<p>zna postacie: Zygmunta III Wazy,</p>	<p>wie, jak zakończyła się unia personalna Polski</p>	<p>wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji</p>	<p>dostrzega i omawia konsekwencje</p>	<p>analizuje pozycję międzynarodową</p>

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Zagadnienia Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji. Zajęcie Kremla przez Polaków. Pokój w Polanowie.	Władysław IV Wazy, Dymitra Samozwańca; wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy; rozumie pojęcia: samo dzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria; zna daty: 1610, 1612, 1634	i Szwecji; zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów; wskazuje na mapie zmiany granicy po pokoju polanowskim	polskiej w Rosji	unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską	Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy
Powstanie kozackie Zagadnienia Kolonizacja Ukrainy. Kozacy i ich życie. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego. Powstanie Chmielnickiego.	rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu; zna postać Bohdana Chmielnickiego	omawia przebieg powstania kozackiego; wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania	wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego	rozumie znaczenie ugody w Perejaławiu; zna skutki rozejmu w Andruszowie	analizuje przyczyny sukcesu powstania; wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji
Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją Zagadnienia Przyczyny wojen polsko - szwedzkich. „Potop”. Walka ze Szwedami.	zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; zna pojęcia: potop, hetman; wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku	opisuje przebieg wojen polsko - szwedzkich; omawia postanowienia pokoju w Oliwie	wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry	omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich	rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Pokój w Oliwie.					
Kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku Zagadnienia Kryzys gospodarczy. Kryzys polityczny. Liberum veto i jego skutki. „Złota wolność” i jej skutki.	wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewicza	wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku	rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII wieczych	rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa	rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku
Wojny Rzeczypospolitej z Turcją Zagadnienia Przyczyny wojen polsko- tureckich. Traktat w Buczaczu. Bitwa pod Chocimiem. Bitwa pod Wiedniem.	zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat; rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami	omawia przebieg wojen polsko tureckich	wskazuje przyczyny wojen polsko tureckich; rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem	omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie	wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu”
Barok i kultura XVII wieku w Europie i Rzeczypospolitej Zagadnienia	wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie; wyjaśnia pojęcia:	wymienia cechy sztuki barokowej	rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego; omawia początki	wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej	rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Cechy baroku w sztuce. Kościoł i władcy – mecenasi barokowej sztuki. Architektura baroku. Sarmatyzm. Początki nietolerancji religijnej.	barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu; opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku		nietolerancji religijnej w Polsce, wskazuje jej przyczyny		

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen klasyfikacyjnych z historii
– klasyfikacja roczna (drugie półrocze)

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Kultura oświecenia Zagadnienia „Stulecie światła”. Wielka encyklopedia francuska. Absolutyzm oświecony. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka. Rozwój gospodarki, nauki i techniki.	rozumie pojęcia: „stulecie światła”, Wielka encyklopedia francuska, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony; opisuje wynalazki oświecenia	zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza; podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu	rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa; omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza	analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa	rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony</p> <p>Zagadnienia Armia pruska. Reformy Fryderyka II. Austria Józefa II. Rosja za Piotra I.</p>	<p>wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii</p>	<p>przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców</p>	<p>wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce</p>	<p>rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych</p>	<p>porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów</p>
<p>Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki</p> <p>Zagadnienia Osadnicy w Ameryce. Stosunki między Anglią a koloniami. Herbatka bostońska. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Konstytucja Stanów Zjednoczonych.</p>	<p>rozumie pojęcia: herbatka bostońska, Deklaracja niepodległości, konstytucja; wie, kiedy została podpisana Deklaracja niepodległości, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; wymienia Polaków walczących o niepodległość USA; zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina</p>	<p>opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów</p>	<p>wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; omawia system sprawowania władzy w Stanach Zjednoczonych</p>	<p>wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych</p>	<p>uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce</p>

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
Wielka Rewolucja Francuska Zagadnienia Przyczyny rewolucji we Francji. Wybuch rewolucji – zdobycie Bastylii. Powstanie monarchii konstytucyjnej. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI.	rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, Deklaracja praw człowieka i obywatela; wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna; zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny	wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich rolę w państwie; wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej	wymienia przyczyny rewolucji we Francji	porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną	dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji
Francja republiką Zagadnienia Wojna w obronie rewolucji. Terror jakobiński. Obalenie rządów jakobinów. Bilans rewolucji.	rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror, gilotyna, Marsylianka	wyjaśnia okoliczności wybuchu wojny Francji z sąsiadami; charakteryzuje Francję jako republikę	wyjaśnia przyczyny obalenia jakobinów; przedstawia skutki rewolucji we Francji	rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji	omawia wpływ idei oświecenia na rewolucję we Francji; ocenia skutki rewolucji

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie</p> <p>Zagadnienia</p> <p>Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii.</p> <p>Wojna północna.</p> <p>Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji.</p> <p>Walka o tron.</p> <p>Anarchia czasów saskich.</p> <p>Próby reform w Rzeczypospolitej.</p>	<p>zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa;</p> <p>rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia</p>	<p>wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”;</p> <p>wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej</p>	<p>rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów;</p> <p>omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej;</p> <p>wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane wojną północną i rządami Sasów</p>	<p>wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji</p>	<p>omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji</p>

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia Elekcja Stanisława Poniatowskiego i jego pierwsze reformy. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją. Konfederacja barska. I rozbiór Rzeczypospolitej.</p>	<p>rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, konfederacja barska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne; wymienia państwa biorące udział w I rozbiórze Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana</p>	<p>omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego; opowiada o konfederacji barskiej</p>	<p>wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej</p>	<p>wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje</p>	<p>ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta</p>
<p>Reformy stanisławowskie</p> <p>Zagadnienia Próby reform. Odrodzenie kulturalne. Zmiany w Warszawie. Ożywienie</p>	<p>wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Książ Elementarnych; rozpoznaje Łazienki</p>	<p>wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego; opisuje zmiany w Warszawie, zna najważniejsze budynki wzniesione w</p>	<p>przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje</p>	<p>omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej</p>	<p>rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego</p>

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
gospodarcze.	Królewskie w Warszawie	okresie rządów Stanisława Augusta			
Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja Zagadnienia Sejm Wielki. Stronnictwa na sejmie. Konstytucja 3 maja.	rozumie pojęcie: Sejm Wielki; wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję	omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; omawia postanowienia Konstytucji 3 maja	omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa	rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa	porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów
Wojna w obronie konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej Zagadnienia Wojna polskorosyjska w 1792 roku. II rozbiór Rzeczypospolitej.	rozumie pojęcie: konfederacja targowicka; wie, kiedy doszło do wojny polskorosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; wymienia państwa biorące udział w II rozbiórze Rzeczypospolitej; wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru	zna postać Józefa Poniatowskiego	rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej	omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru	analizuje postawę króla wobec konfederacji targowickiej

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>Powstanie kościuszkowskie i upadek Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia Wybuch powstania kościuszkowskiego. Walki w Warszawie i Wilnie. Uniwersał połaniecki. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania. III rozbiór Rzeczypospolitej. Czy Rzeczpospolita musiała upaść?</p>	<p>wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej; zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy</p>	<p>opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; wymienia główne bitwy insurekcji</p>	<p>wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego; rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej</p>	<p>rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego</p>	<p>ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego</p>
<p>Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie</p> <p>Zagadnienia Kryzys we Francji. Objęcie władzy przez Bonapartego. Francja cesarstwem. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i Austrią.</p>	<p>wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz; rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, Kodeks Napoleona, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński</p>	<p>opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonapartego; wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał</p>	<p>wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe</p>	<p>rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona; rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie</p>	<p>analizuje reformy Bonapartego i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji</p>

treści nauczania	ocena dopuszczająca 2	ocena dostateczna 3	ocena dobra 4	ocena bardzo dobra 5	ocena celująca 6
<p>Napoleon a sprawa niepodległości Polski</p> <p>Zagadnienia Powstanie Legionów Dąbrowskiego. Księstwo Warszawskie. Wojna 1809 roku.</p>	<p>wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego</p>	<p>rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; zna okoliczności, w których powstał Mazurek Dąbrowskiego, oraz twórcę słów tej pieśni</p>	<p>omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim</p>	<p>omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją</p>	<p>ocenia postawę Napoleona wobec Polaków</p>
<p>Upadek Napoleona</p> <p>Zagadnienia Europa pod rządami Napoleona. Wyprawa Napoleona na Rosję. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona. Sto dni Napoleona. Napoleon i Polacy.</p>	<p>zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia</p>	<p>opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków</p>	<p>wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję; zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji</p>	<p>przedstawia wpływ Napoleona na Europę; wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego</p>	<p>ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków; rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy</p>

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów na lekcjach historii.

Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie i sposobami ich oceny są:

- 1) odpowiedź ustna ucznia;
- 2) kartkówka dotycząca materiału z maksymalnie trzech ostatnich tematów realizowanych, nie musi być zapowiadana;
- 3) pisemne prace kontrolne – prace klasowe (sprawdziany), obejmujące wiedzę i umiejętności z danego działu programowego lub większą partię materiału określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, termin i zakres winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym;
- 4) zadania i ćwiczenia wykonywane samodzielnie na zajęciach edukacyjnych, przy tablicy
- 5) praca na lekcji – wykonywanie zadań i ćwiczeń, samodzielnie napisane notatki, prace w postaci dłuższych wypowiedzi pisemnych lub samodzielnie rozwiązane zadania w zeszycie lub na karcie pracy - wykonane w czasie lekcji;
- 6) prezentacja pracy zespołowej;
- 7) wytwory, referaty, prezentacje lub doświadczenia;
- 8) inne aktywności wynikające ze specyfiki przedmiotów.

W sytuacji, o której mowa w punkcie 5 i 6, nie ocenia się estetyki prowadzenia zeszytu, lecz zadanie, w komentarzu do oceny nauczyciel ma prawo skomentować czytelność i formę zapisu.

W odpowiedzi ustnej ocenie podlega:

- 1) znajomość zagadnienia;
- 2) precyzja, jasność;
- 3) oryginalność ujęcia tematu.

W pracy pisemnej ocenie podlega:

- 1) zrozumienie tematu;
- 2) znajomość opisywanych zagadnień;
- 3) konstrukcja pracy i jej forma graficzna;
- 4) język.

Odpowiedź ustna sprawdza stopień opanowania bieżącego materiału, zagadnienia z maksymalnie trzech ostatnich lekcji lub z całego działu w przypadku powtórzenia wiadomości

III. Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z historii.

1. Za przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, zgodnie

- z terminem i trybem ustalonym w statucie szkoły.
2. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o przewidywanych rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej. Wniosek o możliwość pisania dodatkowego rocznego sprawdzianu wiedzy i umiejętności, zwanego dalej dodatkowym sprawdzianem, powinien zawierać uzasadnienie. Wniosek składa się w sekretariacie szkoły.
  3. Dyrektor ustnie przekazuje prośbę o podwyższenie oceny nauczycielowi prowadzącemu dane zajęcia edukacyjne, z prośbą o przygotowanie dodatkowego rocznego sprawdzianu oraz informuje nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu o konieczności weryfikacji sprawdzianu oraz obecności w czasie pisania przez ucznia sprawdzianu i sposobu sprawdzania pracy ucznia.
  4. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia ustala termin pisania sprawdzianu z uczniem, a następnie przez dziennik elektroniczny lub telefonicznie przekazuje rodzicom ucznia informacje o terminie oraz formie dodatkowego sprawdzianu. Informację o powiadomieniu rodziców nauczyciel prowadzący dane zajęcia zapisuje w dzienniku elektronicznym.
  5. Dodatkowy sprawdzian ma formę pisemną i obejmuje wymagania na wszystkie oceny edukacyjne, określone w wymaganiach edukacyjnych.
  6. Dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności odbywa się najpóźniej na trzy dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej, a wyniki sprawdzianu muszą być przedstawione dyrektorowi szkoły najpóźniej dzień przed zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.
  7. Zasady konstrukcji są takie, jak przy konstruowaniu innych prac pisemnych i zostały ustalone w statucie.
  8. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia przygotowuje dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności i przekazuje go do zweryfikowania zgodnie z zasadami opisanymi w ust. 9.
  9. Sprawdzian konstruowany i sprawdzany jest przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, ale jego struktura, normy % do ustalenia oceny oraz sposób sprawdzania pracy są weryfikowane przez innego nauczyciela uczącego tego samego przedmiotu lub przedmiotu pokrewnego, a jeżeli takiego nauczyciela nie ma w szkole, weryfikacji dokonuje dyrektor.
  10. Sprawdzian przeprowadza się w obecności innego nauczyciela, który zweryfikował poprawność tego sprawdzianu.
  11. Weryfikacja, o której mowa w ust. 9, potwierdzona zostaje czytelnym podpisem nauczyciela weryfikującego na proponowanym sprawdzianie i na sprawdzonej pracy.
  12. Wyniki dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności są ostateczne.
  13. Oceniony sprawdzian zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy oddziału, a ocenę nauczyciel prowadzący dane zajęcia wpisuje do dziennika elektronicznego.
  14. Poprawa oceny rocznej następuje w przypadku, gdy sprawdzian został napisany na wyższą ocenę niż ocena przewidywana, wtedy nauczyciel wystawia ocenę roczną zgodną z oceną na dodatkowym rocznym sprawdzianie wiedzy i umiejętności.
  15. Ocena roczna ustalona w wyniku dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności nie może być niższa od oceny przewidywanej niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

IV. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Nauczyciel historii dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych

ucznia:

- 1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno – terapeutycznym;
- 2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;
- 3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
- 4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1–3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów;
- 5) posiadającego opinię lekarza – na podstawie tej opinii.